

Slotwoord door Pieter Jongstra, voorzitter van het bestuur van de NBA

Geachte voorzitter, geachte leden,

Dank u voor de mogelijkheid een slotwoord uit te spreken. Als voorzitter van de NBA hebben mijn accountant collega's bij de NBA die betrokken zijn bij deze zaak mij verzocht dit slotwoord mede namens hen uit te spreken en dat doe ik graag.

Wij staan hier met een duaal gevoel dat breed gedeeld wordt in onze groep. Vanzelfsprekend respecteren wij dat wij worden opgeroepen om ons te verantwoorden over de tuchtklachten die tegen 26 accountants vandaag in uw Kamer zijn behandeld. De grote opkomst van onze groep is daar een illustratie van. Tegelijkertijd geldt dat wij van mening zijn dat wij hier niet horen te staan. Ons worden ernstige verwijten gemaakt: elke accountant hier aanwezig zou ieder voor zich niet professioneel en niet integer hebben gehandeld. Ter onderbouwing van deze ernstige verwijten wordt echter niet op persoonlijke gedragingen gewezen maar op het functioneren van het proces van toezicht. Daarvoor is het tuchtrecht niet bedoeld. Is onderdeel van professioneel en integer handelen niet ook dat ernstige persoonlijke verwijten niet lichtzinnig worden gemaakt? En dat juist de dialoog wordt opgezocht - zeker als daarvoor herhaaldelijk de hand wordt gereikt? Het gevoel is dat wij ten onrechte tuchtrechtelijk worden aangesproken door collega-accountants die niet bereid zijn tot een dialoog op een wijze die recht doet aan de professionaliteit van het accountantsberoep. De omgekeerde wereld dus, zo wordt breed gevoeld in onze groep.

In het vervolg van dit slotwoord deel ik met u onze visie op de cultuur en het lerend vermogen van de NBA.

Laat ik er verder geen doekjes om winden. Er is geen doofpotcultuur binnen de NBA. Dat kan ook niet, dan zou de NBA geen lang leven beschoren zijn. Wij zijn een publiekrechtelijke organisatie waar de leden het voor het zeggen hebben. De ledenvergadering is ons hoogste orgaan. De leden bepalen uiteindelijk de gang van zaken binnen de NBA.

Als accountants houden wij ons aan de fundamentele beginselen zoals die in de VGBA zijn vastgelegd. Afgelopen jaar hebben wij dat allemaal bevestigd door de beroepseed af te leggen. En met ons bijna alle actieve accountants in Nederland. Onze professionaliteit komt onder meer tot uitdrukking in integer en objectief optreden.

U begrijpt dan dat de aantijging van een doofpotcultuur binnen de NBA maar met name de koppeling die wordt gemaakt naar onze professionaliteit mij persoonlijk en alle betrokken accountants diep heeft geraakt.

Dat wij toetsen is door onze leden bepaald en past precies in onze wettelijke taak tot het bevorderen van een goede beroepsuitoefening door accountants. Het is ook de verwachting die het publiek van ons heeft. En het bevorderen van kwaliteit staat hoog in ons vaandel, ook in onze visie op het beroep en de beroepsorganisatie van de toekomst. In onze ogen behoort elke accountant te streven naar het leveren van de hoogste kwaliteit.

Graag deel ik met u hoe wij het toetsingsproces ervaren. In het merendeel van de gevallen leidt de toetsing tot een voldoende. Bij een beperkt aantal kantoren is de uitslag (nog) niet voldoende. Bij die kantoren is in het overgrote gedeelte van de gevallen sprake van een professionele en constructieve reactie: de tekortkomingen worden herkend en erkend en via verbeterplannen worden acties in gang gezet om de kwaliteit op het gewenste niveau te brengen. Daar zijn wij als NBA trots op: dit is een proces dat werkt en waarmee wij de kwaliteit van onze beroepsuitoefening op een hoger niveau brengen.

In het toetsingssysteem is gewaarborgd dat al gedurende het toetsingsproces een getoetst kantoor de gelegenheid krijgt om te reageren op de bevindingen van de toetsers en de conclusies die zij aan die bevindingen hebben verbonden. Daarnaast zijn er bestuursrechtelijke middelen die een getoetst kantoor heeft om zich tegen de uitkomst van een toetsing te verzetten. In onderhavige casus zijn die ook benut en hebben zij ook gewerkt. Deze procedure is voor de NBA aanleiding geweest het eindoordeel in te trekken zodat de weg vrij is voor een nieuwe toetsing.

Ook kan een groep van leden zich organiseren om gezamenlijk een voorstel voor een verordening voor te leggen aan de ledenvergadering. Een dergelijk voorstel heeft in 2016 geleid tot het middel dat de 'voortgezette toetsing' is gaan heten. Als bij een toetsing relatief snel te herstellen tekortkomingen zijn geconstateerd, dan krijgt het kantoor de tijd de herstelwerkzaamheden in te voeren welke meegenomen worden bij het vormen van het eindoordeel. De wijze waarop dit door de NBA is aangepakt is een illustratie van openheid en lerend vermogen.

Voorzitter, leden, deze procedurele en formele waarborgen zijn er voor onze leden. Waarom sprake zou zijn van een doofpotcultuur is mij dan ook niet duidelijk. Ik wil ook benadrukken dat wij bij de NBA een luisterend oor hebben voor iedere accountant en iedere groep van accountants die het niet eens is met de gang van zaken binnen de NBA. We stimuleren ook doelbewust het debat omdat we daar sterker van worden. De opinies op ons platform Accountant.nl zijn daarvan een treffende illustratie.

Daarnaast benutten wij het overleg als middel om onze open cultuur vorm te geven. Mooi voorbeeld en refererend aan deze casus is het periodieke overleg dat wij met de serviceorganisaties voeren. Organisaties die kantoren bijstaan in het gehele toetsingsproces; dat is één van hun werkzaamheden. In dat overleg bespreken wij de gang van zaken rond de toetsingen. Dat geeft ons waardevolle informatie op grond waarvan wij procedures rondom toetsingen kunnen verbeteren of verhelderen. Het is bekend dat enkele van deze organisaties zeer kritisch staan tegenover de uitvoering van de toetsingen, maar het overleg wordt door alle deelnemers positief ontvangen.

Graag spreek ik nogmaals uit dat wij staan voor het gehele toetsingsproces zoals dat door de NBA wordt uitgevoerd. Voor wat betreft de wettelijke controle doen we dat op basis van een convenant dat wij hebben gesloten met de Autoriteit Financiële Markten. Met hen evalueren wij ons toetsingsproces en het convenant is dit jaar weer verlengd.

Toetsen is voor ons een middel om kwaliteit te bevorderen. Daarin boeken wij structurele resultaten. Ik verwijs u naar de voortgang die wij als sector maken in zowel de samenstellings- als de controlepraktijk zoals uit de laatste twee jaarrapporten van de Raad voor Toezicht blijkt. Daarbij staan wij voor het gesprek met getoetste kantoren om hen ervan te overtuigen dat kwaliteit leveren een sectorbelang is.

Ik draag deze voorbeelden aan om nog maar eens aan te geven hoezeer de NBA een open en lerende organisatie is waarbij de leden het voor het zeggen hebben en waarin de leden gehoord worden. Een tuchtprocedure is daarvoor niet nodig en ook niet bedoeld.

Voorzitter, leden, dit slotwoord wil ik afronden door mijn overtuiging uit te spreken dat in dit geval de weg van dialoog en overleg, met andere woorden de bestuurlijke en democratische weg, de enige juiste is.

Ik dank u wel.